

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623200901
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1623200901.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Táne Šefčíkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., narodenú XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, dieťa rodičov, matky C. C. B., narodenej XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom D. XX, C., zastúpenej JUDr. Róbertom Šegedom, advokátom so sídlom Záhorácka 1899/11A, Malacky a otca C. E. B., narodeného XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. XX, G., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č.k. 9P/88/2023-42 zo dňa 09.06.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasnej zmeny zverenia, teda zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti zamietol.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324, 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a § 361 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), článkom 5 zákona č. 36/2005 Z.z., zákon o rodine (ďalej len „ZoR“), článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, článkom 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 379/2010 a vecne tým, že nebola osvedčená potreba nariadenia neodkladného opatrenia požadovaného otcom maloletej.

3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v predmetnej veci prebieha aj konanie vo veci samej o zmenu zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že v priebehu roka 2022 sa maloletá začala sťažovať na matku, mali časté nezhody. Matka sa k maloletej vyjadruje veľmi nevhodne („chod' sa zabiť, bude mi lepšie bez teba“). Maloletá sa mala 05.05.2023 vyjadriť, že keď je doma, chce si siahnuť na život. Zbalila si veci, celá sa triasla a žiadala otca, aby ju zobral preč. Dňa 08.05.2023 ju otec pod hrozbou privolania polície priviezol späť. Matka je podľa otca extrémne náladová, bigotne kresťansky orientovaná, prikláňa sa ku konšpiračným teóriám. Namietal nedostatky v starostlivosti matky o maloletú, čo sa týka zabezpečenia stravy, oblečenia. Maloletú citovo vydiera. Otca v očiach maloletej očierňuje, bráni jej kontaktu s otcom. Matka ju na odporúčanie školskej psychologičky zobrala už k trom psychologóm. Posledná psychologička jej predpísala lieky na utlmenie. Podľa otca maloletá nepotrebuje lieky, ale láskavý a akceptujúci postoj rodiča. V čase, ktorý spolu otec s maloletou trávia, je maloletá veľmi vyrovnaná, spokojná, upratuje, pomáha, spieva si, tancuje, trávia spolu čas v prírode, vôbec sa spolu nehádajú a je im veľmi príjemne. Naopak, pobyt maloletej u matky ohrozuje jej telesné a psychické zdravie. Otec má vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletú. Maloletá chce byť s ním a cíti sa pri ňom bezpečne. Matka vyjadrila nesúhlas s návrhom. Je toho názoru, že maloletá doteraz nespracovala rozchod rodičov a tiež zle znáša odchod jej staršej sestry A.

z domácnosti. Maloletá sa síce vyjadrila pred kolíznym opatrovníkom, že by chcela ísť k otcovi, ale neskôr zmenila svoj názor a uviedla, že tak vypovedala pre to, lebo bola na mamu nahnevaná. Matka má za to, že je potrebné určiť maloletej výchovné mantinely, kde pri ich neakceptácii maloletou dochádza k stretu medzi matkou a maloletou. Aj psychiatricka sa vyjadrila, že nie je vhodné v situácii, v ktorej sa maloletá nachádza, aby si sama určovala čo je, resp. nie je pre ňu vhodné. Ďalší problém vidí matka v tom, že maloletá s rodičmi nekomunikuje. Momentálne je nastavená na liečbu, ale otec si myslí, že maloletá liečbu nepotrebuje. Pokiaľ bude otec trvať na tomto názore, matka navrhuje, aby súd nariadil znalecké dokazovanie za účelom posúdenia, okrem iného, aj rodičovských kompetencií. Otec sa nevysporiadal s tým, že ako zabezpečí dochádzku maloletej do školy, ktorú navštevuje v C. z miesta bydliska otca v G.. Rovnako, ako sa do školy okamžite dostaví, keď maloletá dostane v škole záchvat. Otec má navyše náročnú prácu, čo je ďalší dôvod, pre ktorý by sa nemohol naplno dcére venovať. Poukázala na to, že maloletá veľmi zle znáša akékoľvek zmeny a celé toto konanie pre ňu predstavuje záťaž. Matka vyjadrila pochybnosť o skutočnom zámere otca prevziať starostlivosť o maloletú, keď sa matke mal vyjadriť, že si celkom dobre nevie predstaviť fungovanie s maloletou a zvažoval, že zoberie predmetný návrh späť. Z poručenského spisu maloletej súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/371/2017-64 zo dňa 12.02.2019 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletej, pričom súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa rodičia okrem iného dohodli, že osobnú starostlivosť o maloletú bude vykonávať matka a otec sa bude zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 300 Eur mesačne. O styku otca s maloletou bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/119/2020-24 zo dňa 17.03.2021, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s výnimkou nasledovných sviatkov a školských prázdnin, počas ktorých je oprávnený stretávať sa s maloletou takto: každý kalendárny rok počas letných školských prázdnin od 01.07. od 18.00 hod. do 10.07. do 18.00 hod., každý kalendárny rok počas vianočných sviatkov od 26.12. od 18.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod., každý párny kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vždy od nedele bezprostredne predchádzajúcej začiatku týchto školských prázdnin od 18.00 hod. do nedele bezprostredne nasledujúcej po ukončení týchto školských prázdnin do 18.00 hod. Šetrením kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že otec má zabezpečené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú. Kolízny opatrovník zrealizoval s maloletou dva pohovory. Prvý sa uskutočnil dňa 25.05.2023, pričom maloletá nesúhlasila, aby s obsahom pohovoru bola oboznámená matka. Na druhom pohovore dňa 01.06.2023, ktorý iniciovala maloletá, uviedla, že v čase prvého pohovoru bola na matku nahnevaná, po pohovore si s matkou veľa vecí vysvetlili, nastavili si pravidlá, a preto chcela pohovor zopakovať. Maloletá zmenila svoje pôvodné vyjadrenie, kde žiadala zverenie do starostlivosti otca a vyjadrila pranie zostať v starostlivosti matky. Maloletá sa vyjadrila, že situácia u nich doma je lepšia. Potvrdila, že v minulosti mali s matkou konflikty, pri ktorých jej matka nadávala. Matka mala maloletej uviesť, že jej to je ľúto a že sa bude snažiť maloletú rešpektovať. Maloletá sa vyjadrila, že v ideálnom prípade by najradšej bývala s oboma rodičmi. Vyjadrila sa zároveň kladne k rozšíreniu styku s otcom, ako aj k možnosti striedavej starostlivosti oboch rodičov v týždennom intervale. Z lekárskej správy psychiatrickej ambulancie Národného ústavu detských chorôb H. G. zo dňa 14.04.2023 súd zistil, že maloletá sa na vyšetrenie dostavila spolu s matkou po asi rok trvajúcich problémoch v škole, kde jej bolo na odpadnutie, na vracanie, mala bolesti hlavy, niekedy sa cíti veľmi unavená, má bolesti brucha bez príčiny. Je vedená v psychologickkej poradni I. J.. Matke sa priznala, že si chcela niečo urobiť, že sa zabije, lebo ju matka nemá rada, chcela, aby sa matka o ňu bála. Zle znášala odlúčenie od staršej sestry. Ku psychologičke chodila pre strachy, najviac sa bojí ľudí. Objektívne je konštatovaná zvýšená úzkosť, labilnejšia efektivita, preferuje samotu, rozvod má na maloletú negatívny dopad, maloletá nekomunikuje dostatočne podľa vlastných vyjadrení s otcom, ani s matkou, či sestrou, „veci má viac v sebe“. V časti záver sa uvádzajú Aspergerov syndróm, úzkostné stavy a adaptačné poruchy. Maloletej bola predpísaná medikamentózna liečba. V správe psychiatrickej ambulancie Národného ústavu detských chorôb H. G. zo dňa 22.05.2023 je konštatovaný záver, že ide o reaktívne navodené stavy, odporúčaná je intenzívna psychoterapia a kontroly u pedopsychiatra.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné nariaďovať neodkladné opatrenie tak, ako to vo svojom návrhu žiada otec. Súd prvej inštancie poučil o účele neodkladného opatrenia a uzavrel, že nateraz otec žiadnym spôsobom neosvedčil ním tvrdené skutočnosti. Aj vzhľadom na momentálny psychický stav maloletej a prejavy, ktoré tento stav sprevádzajú, je potrebné vykonať dokazovanie vo veci samej, za účelom zistenia, či je vhodnejšie ponechať maloletú v starostlivosti matky alebo je v záujme maloletej zmena zverenia. Samotná maloletá svoje vyjadrenie vo veci zverenia do starostlivosti otca zmenila po tom, čo si s matkou vyjasnili určité

skutočnosti. Medzi matkou a maloletou došlo ku konfliktným situáciám, čo vyplýva nepochybne aj z toho, že práve matka je osobou zabezpečujúcou starostlivosť o maloletú, teda zvládanie výchovných problémov je v podstatnej miere práve na matke, nie na otcovi. Súd však nemal za osvedčené, že by práve matka bola hlavnou príčinou psychických problémov maloletej, ako sa podľa všetkého domnieva otec a bola nespôsobilá vykonávať starostlivosť o maloletú. Maloletá je v starostlivosti psychológa aj psychiatra, teda matka zdravotný stav maloletej a vzniknuté problémy rieši. Potrebu zmeny výchovného prostredia maloletej však súd aktuálne dostatočne posúdiť nedokáže, pričom je otáznne, aký by táto zmena mala konečný efekt na psychický stav a prežívanie maloletej. Súd prvej inštancie poučil matku, že by mala vypočuť maloletú, ktorá vyjadrila pranie tráviť s otcom viac času. Matka by po dohode s otcom mala umožniť maloletej, aby mala s otcom širší kontakt, resp. skúsiť realizáciu striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie zdôraznil, že je potrebné vykonať riadne dokazovanie za účelom posúdenia prípadnej zmeny zverenia, pričom prvoradým hľadiskom bude najlepší záujem maloletej.

5. Proti tomuto uzneseniu v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Z obsahu odvolania vyplýva, že otec uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a § 365 ods. 1 písm. h) (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Otec tiež uviedol, že rozhodnutie prvej inštancie rešpektuje, ale od jeho vydania nastali nové okolnosti. Dňa 16.06.2023 sa maloletá opätovne zbalila, s plačom čakala pred vchodom s presvedčením, že sa sťahuje k otcovi. Až 26.06.2023 sa maloletá rozhodla vrátiť k matke, a to s plačom a pod citovým nátlakom zo strany matky. Matka má extrémne zmeny nálad, jeden deň je na maloletú milá a druhý deň na ňu kričí. Uviedla otcovi, že na opakovaný výsluch bola donútená matkou. V čase prípravy odvolania bola maloletá u otca a nebrala žiadne lieky, bola spokojná a vyrovnaná. Maloletá si uvedomuje, že od otca by musela cestovať do školy vlakom, čo opakovane bez problémov zvládla. Poprel, že by niekedy povedal, že mienil zobrať predmetný návrh späť. Vyjadril sa iba, že je to nová situácia, ktorá vyžaduje z jeho strany zmenu zvyklostí. Naďalej zotrváva na názore, že maloletá nepotrebuje psychiatrickú liečbu. Spochybnil postupy psychiatricky, voči ktorej ani maloletá nemá dôveru. Naopak vyzdvihol spoluprácu so psychologičkou C. K. L.. Spolupracuje s celou rodinou, vrátane sestry maloletej. Matka ale podľa otca riadne so psychologičkou nespupracuje. Otec teda nie je proti liečbe ako takej, ale má za to, že maloletá potrebuje systematický a láskavý prístup a nie predpísanie utišujúcich liekov. Namietal vyjadrenie matky, že jeho práca by bola prekážkou starostlivosti o maloletú. Viac ako polovicu času totiž pracuje z domu. Nemá žiaden problém prispôbiť svoj režim maloletej. Opäť poukázal na to, že matka nezabezpečuje dostatok oblečenia pre maloletú, a že zanedbala starostlivosť o zuby maloletej. Záverom otec navrhol, aby C. K. L. vypracovala posudok k stavu maloletej s tým, že matka bude spolupracovať, ďalej aby súd nariadil psychologické alebo psychiatrické vyšetrenie rodičov a tiež mediáciu, pričom náklady budú rozdelené na polovicu. Žiada tiež, aby súd vypočul staršiu sestru maloletej a aby nezávislý psychiater preveril vhodnosť psychiatrickej liečby pre maloletú. Navrhol tiež, aby súd určil výživné vo vzťahu k plnoletej sestre maloletej.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka tak, že otec opakovane zľahčuje zdravotný stav maloletej, keď v období od 16.06.2023 jej svojvoľne nepodával lieky, ktoré má predpísané psychiatrom. Následne bez akéhokoľvek dôvodu a ospravedlnenia sa s dcérou nedostavil na termín vyšetrenia u psychiatra, a to aj napriek tomu, že ho matka vopred o tomto termíne vyšetrenia informovala. Matka zároveň uvádza, že otec maloletej v čase, keď mal dcéru v opatere nekomunikoval so školou a neospravedlnil ani jej neúčast na vyučovaní. Maloletá pri ceste zo školy z C. do G. dostala vo vlaku ďalší záchvat, so zvládnutím ktorého jej pomohla spolucestujúca kamarátka, pričom následne musel otec pre dcéru prísť na stanicu. Matka sa práve snaží podnikáť všetky kroky k tomu, aby bola maloletá náležite liečená v zmysle odporúčaní odborníkov, ktorých vyšetrenia pravidelne s maloletou absolvuje a následne sa riadi ich pokynmi. Matka súčasne súhlasí s tým, aby súd do konania v prípade potreby pribral znalca z odboru detskej psychiatrie. S maloletou absolvuje pravidelné ročné preventívne prehliadky u zubného lekára. Maloletá sa na bolesť zubu postťažovala len raz, pričom toto už následne nespomenula, preto to matka ďalej neriešila a mala za to, že zub dcéru už nebolí. Najbližšia preventívna prehliadka u zubného lekára je dohodnutá na deň 20.07.2023. K ostatným tvrdeniam otca sa matka nevyjadruje (nepostačujúce oblečenie, financovanie staršej dcéry a pod.), keďže sa jedná o vykonštruované, nepravdivé tvrdenia. Navyše si sám otec vo svojich vyjadreniach protirečí („stála pred domom s tromi veľkými taškami“), pričom je zrejmé, že sa len snaží očierniť matku. Matka navrhla vykonať ďalší informatívny výsluch rodičov.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

8. Predmetom konania je návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd nariadil dočasnú zmenu zverenia maloletej z osobnej starostlivosti matky do osobnej starostlivosti otca, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie dôvodnosti odvolania otca voči uzneseniu súdu prvej inštancie, keďže jeho návrh súd prvej inštancie zamietol. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia.

10. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 329 ods. 1 až 3 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

13. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa článku 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, táto zásada je vyjadrená aj v § 28 ods. 1 a 2 ZoR. Dieťa má teda zákonom garantované právo byť vychovávané oboma rodičmi, a to aj v prípade, ak rodičia spolu nežijú. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, má preto právo v primeranom rozsahu

podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, osobne sa o dieťa starať a budovať citové a rodinné väzby s ním, nakoľko stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí musí však byť záujem dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

16. Rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/371/2017-64 zo dňa 12.02.2019 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletej a súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa rodičia dohodli, že osobnú starostlivosť o maloletú bude vykonávať matka. Otec je na základe rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 9P/119/2020-24 zo dňa 17.03.2021, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s výnimkou nasledovných sviatkov a školských prázdnin, počas ktorých sa uplatňuje osobitný režim. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že nie sú splnené zákonné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle otcovho návrhu, keď nebolo zistené ohrozenie práv maloletej vyžadujúce neodkladnú zmenu doterajšej úpravy. Vzhľadom k uvedenému sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, pričom nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

17. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia ako formy procesnej ochrany vo veciach starostlivosti súdu o maloletých zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie, keď súd spravidla rozhodne bez vylúčenia a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Naliehavý charakter konania o neodkladnom opatrení neumožňuje, aby sa vo veci vykonávalo rozsiahle dokazovanie tak ako v riadnom konaní, preto sa iba osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.11.2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012). Spravidla to znamená, že súd vychádza zo skutkových tvrdení navrhovateľa, ktoré posudzuje v súvislosti s dostupnými dôkazmi z hľadiska ich pravdepodobnosti. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je tu potreba bezodkladne upraviť pomery.

18. Súd prvej inštancie presvedčivým spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré nebolo možné vyhovieť návrhu otca na dočasnú zmenu zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Odvolací súd teda v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie odvolaním napadnutého uznesenia. Je nesporné, že momentálny psychický stav maloletej vyžaduje intervenciu odborníkov, ale súd prvej inštancie nemal za osvedčené, že by práve matka bola hlavnou príčinou psychických problémov maloletej. Potrebu zmeny výchovného prostredia maloletej však súd prvej inštancie aktuálne dostatočne posúdiť nedokáže, pričom je otáznou, aký by táto zmena mala konečný efekt na psychický stav a prežívanie maloletej.

19. Otec maloletej v odvolaní poukázal na situáciu zo dňa 16.06.2023, kedy maloletá opäť s plačom žiadala otca, aby ju od matky odviezol. Následne dňa 26.06.2023 sa maloletá rozhodla vrátiť k matke.

20. I keď sa jedná o situáciu, ktorá nastala po vydaní napadnutého uznesenia, táto podľa odvolacieho súdu nepredstavuje skutočnosť, ktorá by mala za následok jeho zmenu. Ide totiž o opakovanú situáciu, kedy maloletá v rozrušení žiadala otca, aby ju odviezol od matky a po určitom čase sa opätovne rozhodla vrátiť k matke. Podobne aj v pohovore s kolíznym opatrovníkom maloletá najprv trvala na tom, že chce ísť k otcovi a následne svoj názor zmenila. Jej postoje sú teda nejednoznačné a nemožno ani uzavrieť, že zmena osobnej starostlivosti je jej priáním. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že k posúdeniu návrhu otca na zmenu zverenia je potrebné vykonať dokazovanie v konaní vo veci samej. Aj sami rodičia nenamietajú tento záver súdu prvej inštancie, keď obaja navrhli doplniť dokazovanie, okrem iného aj znaleckým dokazovaním za účelom zistenia rodičovských kompetencií. Keďže je však nesporné, že medzi matkou a dcérou došlo ku konfliktným situáciám, odvolací súd na tomto mieste poučuje, že je nevyhnutné, aby matka ovládala svoje emócie pri komunikovaní s maloletou a nezraňovala ju svojimi vyjadreniami. Aj spôsob komunikácie rodičov s maloletou, najmä z pohľadu jej veku a zdravotného stavu je predmetom hodnotenia súdom v konaní vo veci samej.

21. Otec ďalej vo svojom odvolaní namietal vyjadrenia matky, že by nebol schopný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Taktiež namieta, že matka nezabezpečuje maloletej dostatok oblečenia a dentálnu starostlivosť.

22. Odvolací súd opakovane uvádza, že predmetom konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie ohrozujúcich vplyvov u matky (nie u otca), ktoré by boli dôvodom na okamžitý zásah súdu o zmene zverenia, t.j. ešte predtým ako súd prvej inštancie rozhodne vo veci samej. Takéto okolnosti ale nateraz zistené neboli. Maloletá má zabezpečenú dochádzku do základnej školy. Matka je schopná sa bez meškania dostaviť do školy v prípade, že si to vyžaduje situácia na strane maloletej. Zaujíma sa o zdravotný stav maloletej a zabezpečuje jej zdravotnú starostlivosť. Komunikuje s maloletou a snaží sa korigovať svoje správanie, čo potvrdila aj maloletá. Matka poprela, že by nezabezpečovala dostatok oblečenia pre maloletú, či jej dentálnu starostlivosť. Odvolací súd tak nemá tieto skutočnosti za osvedčené, preto aj tieto námietky otca sú neopodstatnené.

23. Nad rámec potreby vysporiadať sa s odvolacími námietkami otca sa žiada doplniť, že odvolací súd vo všeobecnosti nevníma negatívne prípadné výhrady rodiča k liečbe stanovenej psychiatrom. Je však namieste, aby otec bezodkladne, t.j., ešte pred prípadným rozhodnutím pozastavil podávanie liekov, prekonzultoval so psychiatrom možné dopady vynechania/pozastavenia liečby na zdravotný stav maloletej, resp. prekonzultoval zdravotný stav maloletej, vrátane možností liečby s inými odborníkmi z oblasti psychiatrie. Otec síce navrhuje doplnenie dokazovania aj za účelom zistenia opodstatnenosti psychiatrickej liečby u maloletej, ale odvolaciemu súdu nie je zrejmé, čo mu ako rodičovi bráni vyhľadať takéhoto odborníka z vlastnej iniciatívy. To, že maloletá je zverená do osobnej starostlivosti matky neznamena, že otec má možnosť len hodnotiť výber matky, resp. kritizovať jej postupy v tomto smere. Je rovnako potrebné, aby si obaja rodičia uvedomovali, že súčasný psychický stav maloletej si vyžaduje obzvlášť citlivý a obozretný prístup oboch rodičov. Aj zo zvukových záznamov z pohovorov maloletej s kolíznym opatrovníkom, s ktorými sa odvolací súd oboznámil, vyplýva, že maloletá je vnímavé a inteligentné dieťa, ktoré si plne uvedomuje prebiehajúce konanie. To znamená, že je absolútne nevyhnutné, aby rodičia spolupracovali s odborníkmi a postupovali v súlade s ich odporúčaniami, prípadne tieto odporúčania konzultovali s viacerými odborníkmi. Rodičia by mali byť schopní kultivovane spolupracovať do tej miery, aby boli zabezpečené fyzické, duševné i citové potreby maloletej.

24. Keďže zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené, odvolaciemu súdu tak nezostávalo iné, než vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP.

25. Ďalšie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nepodstatné, nespôsobilé ovplyvniť posúdenie veci, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.).

26. O náhrade trov odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa toto konanie bude končiť (§ 52 – 58 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).